

ATVP ugotavlja, ali je država v NLB kršila prevzemno zakonodajo

Matjaž Polanič
Vesna Vuković

Ljubljana – Nekaj milijonov evrov težak posel z delnicami Nove Ljubljanske banke (NLB), ki sta ga pred dnevi sklenili mala gostinska družba Vital in nakelski trgovec Merkur, bi utegnil državo in davkoplačevalce stati na stotine milijonov evrov. Obstaja namreč resen sum, da je država s tem poslom kršila prevzemno zakonodajo, kar bo v prihodnjih tednih ugotavljala Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP).

V začetku tega meseca je Vital s stoddostni lasti Taluma kupil nekaj več kot 20.000 delnic NLB. Ker je Talum prek Elesa in Kapitalske družbe v večinski lasti države, in posledično tudi Vital, obstaja resen sum, da je kršil zakon o prevzemih in bi morala država posledično ali objaviti ponudbo za prevzem naše največje banke ali pa svoj delež znižati pod delež drugega največjega lastnika. V konkretnem primeru torej pod 30-odstotni delež, ki ga ima v lasti belgijska KBC.

Čeprav je država ob uveljavitvi nove prevzemne zakonodaje leta 2008 presegala prvi prevzemni prag, to je 25 odstotkov, je zanjo veljala izjema, po kateri takrat ni bila dolžna objaviti prevzemne ponudbe; vendar pod pogojem, da svojega deleža ne poveča. Toda zdaj je Vital očitno s svojim nakup delnic NLB to določbo prekršil. Državna podjetja lahko namreč z delnicami NLB trgujejo le med seboj ali jih prodajo nedržavnim lastnikom, ne smejo pa od zasebnih lastnikov delnic NLB odkupovati in na ta način povečevati državnega lastništva v NLB.

ATVP začela preiskavo

Kako bo ukrepala ATVP in ali bo državo pozvala k objavi prevzemne ponudbe oziroma ji naložila zmanjšanje deleža, v tem trenutku še ni znano. Preiskava pa se je očitno že

začela. »ATVP zadevo še preučuje, in če bo ugotovila morebitne nepravilnosti, bo ukrepala v skladu s svojimi pristojnostmi,« so nam odgovorili na agenciji, ki jo vodi **Damjan Žugelj**.

Predsednik uprave Taluma **Daniilo Toplek** je seveda prepričan, da je bil nakup izpeljan po črki zakona. »Delež države se ni povečal, zaradi tega (Vitalovega nakupa delnic NLB, op. p.) pa državi ni treba objaviti prevzema,« je prepričan Toplek. Po njegovem mnenju Talum namreč sploh ni državno podjetje. Toda ob tem naj opozorimo, da je Talum v kar 80-odstotni lasti Elesa, edini lastnik Elesa pa je prav Republika Slovenija.

Presežek sredstev?

»Gre za dnevne finančne posle in plasiranje prostih denarnih sredstev,« nam je razloge za nakup delnic NLB pojasnil Toplek. Toda Vital prostih sredstev, vsaj v takšni meri, ki bi zadoščale za nakup Merkurjevega deleža v NLB (posel je bil vreden do okoli pet milijonov evrov), nima. Vital je imel namreč konec minulega leta le pol milijona evrov sredstev, za nakup delnic NLB pa bi moral odšteti skoraj

triletne prihodke. Na vprašanje, ali je Vitalu sredstva posodil Talum oziroma ali je Talum jamčil za posojilo, s katerim je Vital financiral nakup, nam Toplek ni znal odgovoriti. Prav tako nam ni odgovoril na izrecno vprašanje, ali je bil s poslom seznanjen. Toda iz njegovih pojasnil, da je šlo za »plasiranje prostih denarnih sredstev,« izhaja, da je bil s poslom seznanjen.

Popotovanje delnic NLB od zasebnikov do države

Preprodaja delnic NLB, ki so naposled pristale pod okriljem Taluma, se je sicer začelo že novembra lani, ko je novogoriška finančna družba Vipa od ACH kupila njegov 0,5-odstotni delež NLB. Kmalu po nakupu je Vipa celoten paket delnic preprodala družbam velenjskega poslovneža **Tomaža Ročnika**, večji del teh delnic pa je nato Ročnik prodal Merkurju. Kakšne razlike v cenah so se ustvarjale skozi celotno verigo poslov, ni mogoče preveriti, saj delnice NLB ne kotirajo na borzi.

matjaz.polanic@dnevnik.si
vesna.vukovic@dnevnik.si

Družbe Darija Južne tudi uradno med največje lastnike NLB

Poleg državnih podjetij pa so v zadnjih tednih z delnicami NLB več poslov sklenili tudi nekateri nedržavni lastniki, med katerimi izstopajo predvsem družbe blizu belokranjskemu poslovnežu **Dariju Južni**. Lisca, Tiskarna Novo mesto, CGP in družba IGM Strešniki so namreč v zadnjih dneh od družbe Sava Invest kupile za kar 15–20 milijonov evrov delnic NLB. Da za Savo Invest (nekdanja Sava Projekt) stoji prav Južna, smo v Dnevniku razkrili že pred tremi leti, ko je Sava Invest omenjeni paket delnic kupila od Aktive Naložb. To je tedaj sicer Južna zanikal, kasneje pa dejal:

»Delnice imamo v več družbah, samo da jih vi ne najdete.« Ob tem omenimo, da je Savo Invest le kratek čas pred 16 milijonov evrov težkim nakupom delnic NLB ustanovil črnomeljski odvetnik **Ivan Kukar**, njen uradni lastnik pa je trenutno družba Mafin **Mateja Kovačiča**. Med kupci delnic NLB se je v zadnjih dneh pojavila tudi družba Maksima Invest, ena od ključnih družb iz poslovne skupine Nacionalna finančna družba (NFD). Od družbe Daimond, ki ima po neuradnih informacijah veliko težav z refinanciranjem posojil, je namreč odkupila za okoli dva milijona evrov delnic NLB.

Od malega gostinca do velikega naložbenika

Gostinsko podjetje Vital je bilo ustanovljeno že v začetku 90. let, vse od začetka poslovanja pa sodi pod okrilje Skupine Talum. Na letni ravni Vital ustvari med enim in dvema milijonoma evrov prihodkov (večino s prodajo malic za zaposlene v Talumu), čisti dobiček družbe pa se že vrsto let giblje pri le nekaj tisoč evrih. Konec minulega leta je kapital družbe Vital znašal le dobrih 180.000 evrov, skupaj pa je imela družba za pol milijona evrov sredstev. To pomeni, da je za do okoli pet milijonov evrov težak nakup delnic NLB Vital odšteli kar do okoli desetkrat višji znesek, kot je imel sredstev, in 30-krat več, kot je imel kapitala. Kje je torej Vital dobil sredstva za nakup, ni znano. Ena od mogočih razlag pa bi bila, da mu je sredstva posodil kar Talum oziroma da je ta jamčil za posojilo, ki ga je najel Vital.

Le nekaj milijonov evrov težak posel z delnicami NLB, ki sta ga sklenila Merkur in hčerinska družba Taluma, ki ga vodi Danilo Toplek, utegne državo stati na stotine milijonov evrov. Ker se je z vstopom Skupine Talum v lastništvo NLB delež države povečal, bi morala država sedaj ali objaviti okoli milijardo evrov težko prevzemno ponudbo ali pa zmanjšati svoje lastništvo. Končno besedo bo imela seveda Agencija za trg vrednostnih papirjev.